

Sygnatura akt II C 1444/10

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Łódź, dnia 18 lipca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Łodzi II Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: p.o. SSO Paweł Filipiak

Protokolant: Sylwia Lewy

po rozpoznaniu w dniu 11 lipca 2014 r. w Łodzi

I. sprawy z powództwa **B. K.**

przeciwko (...) **Spółce Akcyjnej w R. - I Oddział w (...) Spółce Akcyjnej w L. - Oddział Ł. - Miasto w Ł.**

o zapłatę 135.000 zł

1. oddała powództwo;
2. nie obciąża B. K. obowiązkiem zwrotu kosztów procesu;

II. sprawy z powództwa **B. K.**

przeciwko (...) **Spółce Akcyjnej w R. - I Oddział w (...) Spółce Akcyjnej w L. - Oddział Ł. - Miasto w Ł.**

o zapłatę 155.000 zł

1. oddała powództwo;
2. nie obciąża B. K. obowiązkiem zwrotu kosztów procesu;

III. sprawy z powództwa **B. K.**

przeciwko (...) **Spółce Akcyjnej w R. - I Oddział w (...) Spółce Akcyjnej w L. - Oddział Ł. - Miasto w Ł.**

o zapłatę 130.000 zł

1. oddała powództwo;
2. nie obciąża B. K. obowiązkiem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt II C 1444/10

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 2 listopada 2010 roku, skierowanym przeciwko (...) S.A. w R. I Oddział w Ł. oraz (...) S.A. w L. Oddział Ł. – Miasto w Ł., powódka B. K. wniosła o zasądzenie:

- 1) od pozwanego (...) S.A. w R. I Oddział w Ł. na rzecz powódki kwoty 35.000 zł za okres od dnia 23 marca 2006 r. do 30 czerwca 2007 r. z ustawowymi odsetkami, liczonymi od 21 sierpnia 2010 r. do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za utratę wartości rynkowej nieruchomości, odszkodowania z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia pozwanego i wynagrodzenia z tytułu bezumownego korzystania nieruchomości powódki położonej w S. oznaczonej

następującymi numerami działek gruntu: (...) dla których prowadzona jest przez Sąd Rejonowy w Pabianicach księga wieczysta nr (...);

2) od pozwanego (...) S.A. w L. Oddział Ł. – Miasto w Ł. na rzecz powódki kwoty 100.000 zł za okres od dnia 1 lipca 2007 r. do dnia wydania wyroku z ustawowymi odsetkami liczonymi od 21 sierpnia 2010 r. do dnia zapłaty z tytułu odszkodowania za utratę wartości rynkowej nieruchomości, odszkodowania z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia i wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości powódki położonej w S. oznaczonej następującymi numerami działek gruntu: (...), dla których prowadzona jest przez Sąd Rejonowy w Pabianicach księga wieczysta nr (...)

Nadto powódka wniosła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanych kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. /pозew k. 2 – 7/

Powódka B. K. w dniu 9 listopada 2010 roku wniosła do tegoż Sądu pozew skierowany przeciwko (...) S.A. w R. I Oddział w Ł. oraz (...) S.A. w L. Oddział Ł. – Miasto w Ł., domagając się zasądzenia na jej rzecz:

1) od pozwanego (...) S.A. w R. I Oddział w Ł. należności w kwocie 45.000,00 zł za okres od dnia 23 marca 2006 roku do dnia 30 czerwca 2007 roku z ustawowymi odsetkami, liczonymi od 21 sierpnia 2010 roku do dnia zapłaty z tytułu odszkodowania za utratę wartości rynkowej nieruchomości, odszkodowania z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia pozwanego i wynagrodzenia z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości powódki położonej w S. przy ul. (...), działka gruntu Nr (...) dla której prowadzona jest przez Sąd Rejonowy w Pabianicach V Wydział Ksiąg Wieczystych, księga wieczysta nr (...);

2) od (...) S.A. w L. Oddział Ł.- Miasto w Ł. na rzecz powoda należności w kwocie 110.000,00 zł za okres od dnia 1 lipca 2007 roku do dnia wydania wyroku z ustawowymi odsetkami, liczonymi od 21 sierpnia 2010 roku do dnia zapłaty z tytułu odszkodowania za utratę wartości rynkowej nieruchomości, odszkodowania z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia pozwanego i wynagrodzenia z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości powódki położonej w S. przy ul. (...), działka gruntu Nr (...), dla której prowadzona jest przez Sąd Rejonowy w Pabianicach V Wydział Ksiąg Wieczystych, księga wieczysta nr (...). pozwanego (...) S.A. w R. I Oddział w Ł. na rzecz powódki kwoty 35.000 zł za okres od dnia 23 marca 2006 r. do 30 czerwca 2007 r. z ustawowymi odsetkami, liczonymi od 21 sierpnia 2010 r. do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za utratę wartości rynkowej nieruchomości, odszkodowania z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia pozwanego i wynagrodzenia z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości powódki położonej w S. oznaczonej następującymi numerami działek gruntu: (...), dla których prowadzona jest przez Sąd Rejonowy w Pabianicach księga wieczysta nr (...);

Nadto powódka wniosła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanych kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. /pозew k. 2 – 7 połączonych z niniejszą sprawą akt tegoż Sądu o sygnaturze II C 1489/10/

W dniu 15 listopada 2010 roku powódka B. K. wniosła do tegoż Sądu pozew skierowany przeciwko (...) S.A. w R. I Oddział w Ł. oraz (...) S.A. w L. Oddział Ł. – Miasto w Ł., domagając się zasądzenia na jej rzecz:

1) od pozwanego (...) S.A. w R. I Oddział w Ł. należności w kwocie 40.000,00 zł za okres od dnia 23 marca 2006 roku do dnia 30 czerwca 2007 roku z ustawowymi odsetkami, liczonymi od 21 sierpnia 2010 roku do dnia zapłaty z tytułu odszkodowania za utratę wartości rynkowej nieruchomości, odszkodowania z tytułu podstawnego wzbogacenia pozwanego i wynagrodzenia z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości powódki położonej w S. przy ul. (...), działka Nr (...) dla której prowadzona jest przez Sąd Rejonowy w Pabianicach V Ksiąg Wieczystych, księga wieczysta nr (...);

2) zasądzenie od pozwanego (...) S.A. w L. Oddział Ł. – Miasto w Ł. na rzecz powoda należności w kwocie 90.000,00 zł za okres od dnia 1 lipca 2007 roku do dnia wydania wyroku z ustawowymi odsetkami, liczonymi od 21 sierpnia 2010 roku do dnia zapłaty z tytułu odszkodowania za utratę wartości rynkowej nieruchomości, odszkodowania z

tytułu bezpodstawnego wzbogacenia pozwanego i wynagrodzenia z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości powódki położonej w S. przy ul. (...), działka gruntu Nr (...), dla której prowadzona jest przez Sąd Rejonowy w Pabianicach V Wydział Ksiąg Wieczystych, księga wieczysta nr (...). /pозew k. 2 – 7 połączonych z niniejszą sprawą akt tutejszego Sądu o sygnaturze II C 1517/10/

Zarządzeniami z dnia 29 listopada 2010 r. połączono z niniejszą sprawą obie sprawy wytoczone przez powódkę przed tutejszym Sądem:

1) pod sygnaturą II C 1489/10 z powództwa B. K. przeciwko (...) S.A. w R. I Oddział w (...) S.A. w L. Oddział Ł. – Miasto w Ł. o zapłatę 155.000 zł;

2) pod sygnaturą II C 1517/10 z powództwa B. K. przeciwko (...) S.A. w R. I Oddział w (...) S.A. w L. Oddział Ł. – Miasto w Ł. o zapłatę 130.000 zł. /zarządzenia k. 43-44/

W odpowiedziach na pozwy wniesionych we wszystkich trzech połączonych sprawach pozwany (...) S.A. Oddział Ł. – Miasto w Ł. wniósł o odrzucenie pozwu z uwagi na niedopuszczalność drogi sądowej i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, a w przypadku nie uwzględnienia tego wniosku o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Pozwany podniósł zarzuty: przedawnienia roszczeń powódki oraz zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu i wywodząc, że zasiedzenie to nastąpiło najpóźniej z dniem 30 grudnia 2012 r. przy przyjęciu maksymalnego okresu zasiedzenia liczonego od dnia sporządzenia protokołu odbioru technicznego.

/odpowiedzi na pozew k. 45 – 48, k. 86-89 i k. 96- 99/

Pozwany (...) S.A. Oddział I w Ł. w odpowiedziach na pozwy wniesione we wszystkich trzech połączonych sprawach wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwany podniósł zarzut zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu i wywodząc, że pozwany był posiadaczem nieruchomości w dobrej wierze. Pozwany podniósł także zarzut przedawnienia roszczeń powódki w zakresie roszczenia powódki o odszkodowanie za obniżenie wartości nieruchomości. /odpowiedzi na pozew k. 66 – 67, k. 104 i k. 121/

Sąd ustalił, co następuje:

Powódka B. K. jest właścicielem nieruchomości położonej w miejscowości S. w gminie R., oznaczonej jako działka gruntu o numerach: (...) dla której Sąd Rejonowy w Pabianicach prowadzi księgę wieczystą (...). /odpis zwykły księgi wieczystej, k. 18 – 24; kserokopia wypisu z rejestru gruntów k. 25-26; wypis z rejestru gruntów k. 228; decyzje, kserokopia mapy, wykaz zmian gruntów, uchwała i protokół k. 229-234; pismo z Urzędu Miejskiego w R. k. 226; przesłuchanie powódki k. 497 odw. – 00:02:25/

Zgodnie ze miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego:

- działki nr (...) stanowią dojazd do słupa energetycznego wysokiego napięcia;

- na działkach (...) w obrębie wyznaczonych stref ochronnych (40 m. tj. po 20 m. na każdą ze stron linii) obowiązuje zakaz wznoszenia budynków mieszkalnych, a plan dopuszcza wznoszenie innych budynków pod warunkiem zgodności tej lokalizacji z przepisami szczególnymi i uzyskaniu pozytywnej opinii Zakładu Energetycznego;

- działki nr (...) mogą być przeznaczone na parkingi, budynki gospodarcze wbudowane w bryłę budynku usługowego lub wolnostojącego w ilości jeden na działkę, garaże wbudowane w bryłę budynku usługowego lub wolnostojące, urządzenia infrastruktury technicznej dla potrzeb lokalnych. /kserokopia zaświadczenia k. 28/

Przedmiotową nieruchomość, wówczas o łącznej powierzchni 5,8462 ha oznaczoną działkami gruntu nr (...), powódka nabyła w dniu 23 marca 2006 r. w drodze darowizny od swojego ojca -G. J.. /kserokopia wypisu aktu notarialnego k. 12-17; przesłuchanie powódki k. 497 odw. – 00:02:25 /

Ojciec powódki uzyskał prawo własności do przedmiotowej nieruchomości w dniu 26 sierpnia 1986 r. mocą umowy przekazania gospodarstwa rolnego od F. i S. małżonków R.. /kserokopia aktu notarialnego k. 155-157; zeznania świadka G. J. k. 183 odw.; przesłuchanie powódki k. 497 odw. – 00:02:25 /

Jeszcze przed nabyciem tej nieruchomości przez ojca powódki, Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Ł. wydało w dniu 29 grudnia 1969 r. decyzję o lokalizacji szczegółowej linii energetycznych 110 kV na odcinku wsi K. – S., zasilających urządzenia związane z wodociągiem S. – Ł., a następnie w dniu 17 czerwca 1971 r. kolejną decyzję o zatwierdzeniu planu przebiegu dwóch linii WN 110 kV do stacji 110/15/6 C. dla potrzeb S. – Ł. w granicach województwa (...). /decyzja k. 380-381/

W dniu 8 marca 1972 r. decyzją wydaną przez Prezydium Dzielnicowej Rady Narodowej w Ł., na podstawie ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości zezwolono Zakładowi (...) – Województwo z siedzibą w Ł., zgodnie z zatwierdzoną lokalizacją i złożonym planem sytuacyjnym, zezwolono na budowę linii elektroenergetycznej napowietrznej 110 kV do stacji (...) przebiegającej przez działki prywatnych właścicieli nieruchomości, przy czym w wykazie właścicieli nie wymieniono F. R. (1). W decyzji zastrzeżono, że prace będą prowadzone w pasie o szerokości 30 m., wejście na teren działek prywatnych właścicieli i przeprowadzenie prac może nastąpić pod warunkiem dokonania opisu nieruchomości dla ustalenia odszkodowania w myśl art. 36 wskazanej ustawy, a nadto wskazano, że roszczenia odszkodowawcze przedawniają się z upływem 3 lat od powstałej szkody. Zobowiązano także Zakład Energetyczny do powiadomienia Wydziału Spraw Wewnętrznych Prezydium Dzielnicowej Rady Narodowej Ł. o terminie rozpoczęcia i zakończenia prac. /decyzja k. 384-385/

Decyzją Nr (...) z dnia 4 kwietnia 1972 r. Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Ł., wydaną na podstawie art. 35 ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości zezwolono Zakładowi (...) w Ł. na przeprowadzenie budowy napowietrznej linii elektroenergetycznej 110 kV na terenie wsi S., K., R. przebiegającej przez prywatne grunty stanowiące własność wymienionych w decyzji osób. Wśród tych osób wymieniono F. R. (1). Inwestorowi oraz osobom przez niego upoważnionym zastrzeżono w decyzji prawo dostępu do urządzeń elektroenergetycznych celem ich naprawy i konserwacji /kserokopia decyzji k. 62-63; opinia biegłej z zakresu geodezji M. R. k. 280 odw.-281; zeznania świadka: P. L. k. 465 odw.-466 – 00:38:46 /

Na działkach gruntu wchodzącymi w skład przedmiotowej nieruchomości stanowiącej wówczas własność F. R. (1) wybudowano dwie napowietrzne linie energetyczne o napięciu 110 kV 5 kV. Odbiór techniczny wybudowanych linii przeprowadzono w dniu 22 grudnia 1972 r. / protokoły k. 475-478/

Zgodnie z wykazem właścicieli gruntów na trasie przebiegu projektowanej linii elektroenergetycznej 110 kV, który został wykonany na podstawie ewidencji gruntów i budynków wg stanu na dzień 5 maja 1971 roku F. R. (1) był właścicielem działki (...). /kserokopia wykazu właścicieli gruntów k. 199-204/

Zgodnie z danymi archiwalnymi ewidencji gruntów i budynków ówczesne działki (...) odpowiadają działce wskazanej w w.w. wykazie właścicieli gruntów na trasie przebiegu projektowanej linii elektroenergetycznej 110 kV o numerze 12, natomiast ówczesne działki (...) leżą na podstawie załączonej archiwalnej mapy w granicach działki (...). /opinia biegłej z zakresu geodezji M. R. k. 280 odw.-281/

Małżonkowie R. nie otrzymali żadnego odszkodowania w formie pieniężnej, zostali jedynie zwolnieni z obowiązku dostaw upraw rolnych na przestrzeni jednego roku. /zeznania świadka G. J. k. 183 odw./

Przez przedmiotową nieruchomość powódki na większej jej części przebiega jedna linia energetyczna P. - C., a dodatkowo przez jedną z działek przebiega po skosie jeszcze jedna linia energetyczna EC 4 C. – (...). Linie te od czasu ich wybudowania w 1972 r. nie były w żaden sposób przebudowywane. Są one w ciągłym użytkowaniu przez (...).

/zeznania świadków: M. W. k. 465 – 00:18:20; Z. Z. k. 465 odw. – 00:32:51; P. L. k. 465 odw.-466 – 00:38:46; przesłuchanie powódki k. 497 odw. – 00:02:25/

Co najmniej raz do roku przeprowadzane są oględziny tych linii, w przypadku stwierdzenia ich uszkodzenia są one naprawiane. Raz na 5 lat wykonywane są przeglądy linii, podczas których pracownicy wchodzą na słupy i badają ich konstrukcję. Podczas oględzin czy przeglądów pracownicy (...) wchodzą na tereny działek nieogrodzonych, a w przypadku ogrodzonych proszą właścicieli o zgodę na wejście. /zeznania świadków: M. W. k. 465 – 00:18:20; Z. Z. k. 465 odw. – 00:32:51/

Linia energetyczna przebiegająca przez działki oznaczone w ewidencji gruntów i budynków jako (...) dla których prowadzona jest przez Sąd Rejonowy w Pabianicach V Wydział Ksiąg Wieczystych księga wieczysta nr (...) jest tożsama z linią energetyczną o której stanowi decyzja Prezydium Powiatowej Rady Narodowej Nr (...) z dnia 4 kwietnia 1972 r. /opinia biegłej z zakresu geodezji M. R. k. 280 odw.-281; ustna opinia biegłej z zakresu geodezji M. R. k. 318/

Istnieje możliwość zaistnienia rozbieżności pomiędzy prawami własności ujętymi w decyzji od rzeczywistych praw na gruncie, w przypadku dokonania jakichś zmian tuż przed wydaniem decyzji. /ustna opinia biegłej z zakresu geodezji M. R. k. 319/

W okresie od 1986 r. do 2006 r. ojciec powódki wykorzystywał przedmiotową nieruchomość na cele rolnicze. Obecnie jest tam założona łąka, na której powódka karmi kozy. Duża część nieruchomości nie jest w ogóle uprawiana, z uwagi na niską klasę ziemi. /zeznania świadka G. J. k. 184/

Już w 1998 r. ojciec powódki podjął działania zmierzające do zbycia przedmiotowych działek. Nieruchomość została podzielona na działki budowlane, na których okazało się, że w większości nie można posadzić żadnego budynku ze względu na istnienie stref ochronnych po 15 m. na każdą stronę od linii. W 1998 r. ojciec powódki sprzedał łącznie 5 działek, w tym te oznaczone numerami (...) za cenę 15 zł za 1 m², gdy tymczasem cena 1 m² ziemi w S. kształtowała się tym czasie około 45 zł. Pozostałych działek nie udało się sprzedać ani podzielić, z uwagi na istniejące strefy ochronne. Strefy ochronne na mapie geodezyjnej są zaznaczone na czerwono i wszyscy chętni kupujący po przejrzaniu map rezygnowali z kupna działek. /zeznania świadka G. J. k. 184-184 odw./

Obecnie przedmiotowe działki nie są w żaden sposób zagospodarowane przez powódkę. Są zarośnięte krzakami, często wzniesają się tam pożary. Powódka chciała sprzedać te działki, jednakże z uwagi na przebiegające linie energetyczne nie było żadnych chętnych nabywców. /przesłuchanie powódki k. 497 odw. – 00:02:25/

Napowietrzna linia energetyczna 110 kV przebiegająca przez nieruchomość powódki relacji J. – P. nie jest źródłem pola elektrycznego 50 Hz, którego natężenie gdziekolwiek w terenie ogólnodostępnym przekracza 10 kV/m, tj. wartość graniczną dla obszarów dostępnych dla ludności. W miejscach lokalizacji budynków mieszkalnych, usytuowanych w pobliżu badanej linii, nie występują wartości natężenia pola elektrycznego 50 Hz przekraczające 1 kV/m, tj. wartość graniczną pod zabudowę mieszkaniową. Badana linia nie jest źródłem pola magnetycznego 50 Hz, którego natężenie gdziekolwiek w terenie ogólnodostępnym przekracza 60 A/m, tj. wartość graniczną dla obszarów dostępnych dla ludności oraz pod zabudowę mieszkaniową. W przesłach, wymienionych w p. 5 niniejszego sprawozdania, mogą wystąpić warunki do ustanowienia strefy ograniczonego użytkowania terenu ze względu na pole elektryczne, którego natężenie przekracza wartość 1 kV/m. /kserokopia sprawozdania z pomiarów i obliczeń natężenia pola elektrycznego i magnetycznego 50 Hz k. 214-222/

Przedmiotowe linie energetyczne przebiegające przez nieruchomość powódki zostały wybudowane w 1972 r. przez Zakłady (...) z siedzibą w W., w skład którego wchodził Zakład (...) – Województwo z siedzibą w Ł.. /decyzje k. 382-384; zarządzenie k. 389-389 odw./

Zarządzeniem nr 16 Naczelnego Dyrektora Zjednoczenia (...) z dnia 12 sierpnia 1975 r. w sprawie dostosowania terenowej organizacji energetyki do podziału administracyjnego Państwa zmieniona została nazwa Zakładu (...) –

Województwo na Zakład (...). Jednostkami Zakładu (...) stały się m.in. Zakład (...) i Zakład (...). /zarządzenie k. 390-393 odw./

Utworzonemu z dniem 1 stycznia 1989 roku, na podstawie zarządzenia Ministra Przemysłu nr (...) z dnia 16 stycznia 1989 roku, przedsiębiorstwu państwowemu pod nazwą Zakład (...) w Ł. przydzielone zostały składniki mienia powstałego z podziału przedsiębiorstwa pod nazwą (...) w W.. /zarządzenie k. 394-395/

Na podstawie zarządzenia Ministra Przemysłu i Handlu nr (...)z dnia 9 lipca 1993 roku przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą Zakład (...) w Ł. przekształcone zostało w jednoosobową Spółkę Akcyjną Skarbu Państwa. / zarządzenie k. 396 –396 odw., odpis aktu notarialnego, k. 397 –403/

W dniu 30 czerwca 2007 roku została zawarta pomiędzy spółką (...) S.A. w Ł. oraz spółkę (...) sp. z o.o. w W. umowa aportowego zbycia przedsiębiorstwa. Następnie uległa zmianie nazwa następcy (...) S.A. w Ł. na (...) sp. z o.o., a następnie spółka ta została włączona do (...) S.A. z siedzibą w L.. /umowa, k. 404 –409, postanowienie k. 410; odpis KRS nr (...) k. 411-416 odw./

Pismami nadanymi w dniu 20 sierpnia 2010 r. powódka B. K. wezwała (...) sp. z o.o. w Ł. oraz (...) S.A. do zapłaty kwot po 72.000 zł z tytułu bezpodstawnego korzystania z nieruchomości położonej w S. przy ul. (...) numery działek gruntu (...), dla których prowadzona jest przez Sąd Rejonowy w Pabianicach KW (...). Powódka wskazała, że dochodzone wynagrodzenia obejmują okres od 23 marca 2006 r. do dnia zapłaty. /wezwanie do zapłaty k. 10/

Dokonując ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie Sąd oparł się powołanych dowodach z dokumentów, przesłuchaniu powódki, zeznaniach świadków oraz opiniach pisemnej i ustnej biegłej z zakresu geodezji M. R., które należy uznać za wiarygodne, zupełne, logiczne i przejrzyste.

Ustalając stan faktyczny Sąd pominął załączoną do niniejszej sprawy opinię biegłego z zakresu geodezji i kartografii K. A., jako że została ona sporządzona dla potrzeb innego postępowania toczącego się przed tutejszym Sądem o sygnaturze akt 1532/08, a nadto dotyczyła lokalizacji linii napowietrznej elektroenergetycznej 110 kV na nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...). Przedstawiona opinia nie ma żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie i w tym postępowaniu nie może stanowić dowodu na treści w niej zawarte. Może ona jedynie stanowić dowód na to, iż takowa opinia została wydana w innym postępowaniu.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwa wniesione przez B. K. w sprawie niniejszej jak i sprawach połączonych z niniejszą, jako bezzasadne, podlegały oddaleniu w całości.

Przed przystąpieniem do dalszych rozważań należy zaakcentować, że w niniejszej sprawie jak i połączonych sprawach, nie było między stronami sporu co do legitymacji procesowej występujących w procesie podmiotów, zarówno czynnej jak i biernej, został natomiast podniesiony przez pozwanego (...) S.A. w L. zarzut niedopuszczalności drogi sądowej.

Z treści art. 2 § 1 k.p.c. wywiedziona jest zasada dopuszczalności drogi sądowej i domniemanie występowania drogi sądowej we wszystkich sprawach cywilnych. Oznacza to, że każda sprawa cywilna - w znaczeniu, o jakim mowa w art. 1 - podlega rozpoznaniu przez sąd, chyba że przepis szczególny przekazuje ją do właściwości innych organów (por. postanowienie SN z dnia 4 lutego 2009 r., II PK 226/08, LEX nr 548996). Dopuszczalność drogi sądowej zależy zatem od treści żądania strony powodowej, dlatego też analiza dopuszczalności drogi sądowej wymaga odniesienia się do przedstawionego stanu faktycznego, z którym powód wiąże swoje roszczenie. Jeżeli zatem w świetle twierdzeń powoda pomiędzy nim a strona pozwaną zachodzą relacje wyczerpujące hipotezę określonej normy cywilnoprawnej, to niezależnie od subsumcji stanu faktycznego pod normę prawa cywilnego i prawdziwości twierdzeń powoda, droga sądowa jest dopuszczalna. W niniejszej sprawie jak i sprawach połączonych z niniejszą, powódka żąda zapłaty za bezpodstawne wzbogacenie, wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z jej nieruchomości oraz odszkodowania za

utrata wartości rynkowej tej nieruchomości, a zatem są to roszczenia o charakterze cywilnoprawnym uregulowane w przepisach kodeksu cywilnego.

Zarówno powództwo w niniejszej sprawie jak i w dwóch pozostałych wytoczonych przez powódkę przeciwko pozwanym dotyczyły nieruchomości B. K., przy czym nieruchomość ta została podzielona przez nią na trzy zbiory działek i powódka w poszczególnych sprawach domagała się tych samych roszczeń, ale dotyczących poszczególnych grup działek, wchodzących w skład jednej nieruchomości powódki.

Strona powodowa zarówno w niniejszym postępowaniu, jak i w sprawach połączonych z niniejszą domagała się od pozwanych wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z jej nieruchomości, odszkodowania za utratę wartości rynkowej należącej do niej nieruchomości oraz zapłaty z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia pozwanych. Pierwsze dwa z wymienionych roszczeń dotyczących wszystkich działek (wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z jej nieruchomości, odszkodowania za utratę wartości rynkowej należącej do niej nieruchomości) wynikają z przepisów art. 225 k.c. w zw. z art. 224 § 2 k.c. i art. 230 k.c. oraz art. 415 i następnymi k.c., które dają podstawę do domagania się przez właściciela rzeczy od jej samoistnego posiadacza (odpowiednio zaś - od jej posiadacza zależnego) w złej wierze zapłaty wynagrodzenia za korzystanie z owej rzeczy i pogorszenia jego stanu oraz odszkodowania za szkodę spowodowaną utratą wartości rynkowej nieruchomości, natomiast trzecie roszczenie zawarte we wszystkich trzech powództwach dotyczące bezpodstawnego wzbogacenia pozwanych z przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu – art. 405 k.c. i następne.

Roszczenie powódki z tytułu **obniżenia wartości nieruchomości** obejmującej wszystkie wskazane przez powódkę działki (we wszystkich trzech powództwach) należało oddalić z dwóch względów. W pierwszej kolejności strona pozwana podniosła **zarzut przedawnienia**. Roszczenie to ma charakter odszkodowawczy, gdyż jego treść jest taka, że na skutek działań strony pozwanej miało dojść do uszczerbku w dobrach powoda, wyrażającego się obniżeniem wartości działki. W tym stanie rzeczy roszczenie podlega przedawnieniu w terminach określonych w art. 442¹ § 1 k.c. (a wcześniej artykułu 442 § 1 k.c., w tym zakresie nie różniącego się treściowo) zgodnie z którym roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia, przy czym termin ten nie może być dłuższy niż dziesięć lat od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę.

Biorąc pod uwagę datę wytoczenia powództwa należało uznać, że termin trzyletni upłynął. Niesporne było, iż w dacie zaistnienia szkody (budowie linii energetycznych w 1972 r.) ówczesny właściciel nieruchomości wiedział o budowie linii energetycznych jak i podmiocie, który wznosił te urządzenia przesyłowe. Przyjmując mimo wszystko dłuższy termin przedawnienia (10 letni) i tak nastąpił jego upływ najpóźniej z końcem 1982 r., a zatem na dziesiątki lat przed wytoczeniem niniejszego powództwa. Okoliczności sprawy nie były tego rodzaju, by uzasadniały pominięcie zarzutu przedawnienia na zasadzie art. 5 k.c. W tym stanie rzeczy roszczenie o odszkodowanie za utratę wartości rynkowej nieruchomości jako przedawnione podlegało oddaleniu.

Sąd nie znalazł także podstaw do uwzględnienia kolejnych roszczeń powódki o **wynagrodzenie za bezumowne korzystanie** przez pozwanych z należących do niej działek określonych we wszystkich trzech wytoczonych powództwach.

Bezspornym w niniejszej sprawie jest fakt, że powódka jest właścicielem nieruchomości, z której to od 1 lipca 2007 r. korzysta (...) S.A. z siedzibą w L., wcześniej (...) S.A. w R., a uprzednio korzystali ich poprzednicy prawni – w zakresie posadowienia i wykorzystania słupów instalacji energetycznej oraz linii energetycznych.

Podstawą dochodzenia roszczeń o wynagrodzenie za korzystanie przez przedsiębiorstwo przesyłowe z urządzeń przesyłowych bez tytułu prawnego są przepisy prawa rzeczowego. Powyższy pogląd przeważa w literaturze przedmiotu (Gerard Bieniek [w:] Urządzenia przesyłowe, Problematyka prawna, Warszawa 2008, str. 105 – 114) oraz w judykaturze (tak SN w wyroku z dnia 3 lutego 2010 r., II CSK 444/09, LEX nr 578038). Przepisy art. 230 w zw. z art. 225 i 224 § 2 k.c. statuują roszczenia przysługujące właścicielowi rzeczy, w tym nieruchomości, wobec posiadacza

zależnego tej rzeczy (nieruchomości), wśród których znajduje się prawo żądania wynagrodzenia za korzystanie z rzeczy. Należy opowiedzieć się za dopuszczalnością zastosowania wskazanych norm do roszczeń właściciela nieruchomości względem przedsiębiorstwa przesyłowego, które sprawuje władztwo względem nieruchomości, w związku z korzystaniem z urządzeń sieci przesyłowej umieszczonej na danej nieruchomości (art. 225 i 224 § 2 w związku z art. 352 § 2 i art. 230 k.c.).

W sprawie niesporna okazała się okoliczność, że napowietrzna linia energetyczna przeprowadzona została w 1972 r. W związku z powyższym do stosunków objętych żądaniem pozwu w niniejszej sprawie znajdują zastosowanie wskazane powyżej przepisy kodeksu cywilnego.

W myśl przepisu art. 224 § 2 k.c. od chwili, w której samoistny posiadacz w dobrej wierze dowiedział się o wytoczeniu przeciwko niemu powództwa o wydanie rzeczy, jest on obowiązany do wynagrodzenia za korzystanie z rzeczy i jest odpowiedzialny za jej zużycie, pogorszenie lub utratę, chyba, że pogorszenie lub utrata nastąpiła bez jego winy. Obowiązany jest zwrócić pobrane od powyższej chwili korzyści, których nie zużył, jak również uiścić wartość tych, które zużył. Sytuację samoistnego posiadacza w złej wierze reguluje zaś przepis art. 225 k.c., zgodnie, z którym obowiązki samoistnego posiadacza w złej wierze względem właściciela są takie same jak obowiązki samoistnego posiadacza w dobrej wierze od chwili, w której ten dowiedział się o wytoczeniu przeciwko niemu powództwa o wydanie rzeczy. Jednakże samoistny posiadacz w złej wierze obowiązany jest nadto zwrócić wartość korzyści, których z powodu złej gospodarki nie uzyskał, oraz jest odpowiedzialny za pogorszenie i utratę rzeczy, chyba, że rzecz uległaby pogorszeniu lub utracie także wtedy, gdyby znajdowała się w posiadaniu uprawnionego. Przyjmuje się, że w złej wierze pozostaje posiadacz, który wie lub przy dołożeniu należytej staranności powinien wiedzieć, że nie przysługuje mu prawo podmiotowe do posiadanej rzeczy. Dobra wiara posiadacza istnieje wtedy, gdy posiadacz jest przekonany, że posiada rzecz zgodnie z przysługującym mu prawem, a to jego przekonanie uzasadnione jest okolicznościami danego przypadku, przy czym dobrą wiarę wyłącza nie tylko pozytywna wiadomość o braku uprawnienia ale i brak wiadomości spowodowany niedbalstwem.

Powyżej przytoczone przepisy znajdują zastosowanie – na mocy przepisu art. 352 § 2 k.c. – do sytuacji, gdy ktoś faktycznie korzysta z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności. Jest on, bowiem wówczas posiadaczem służebności, a do tego stosunku prawnego stosuje się odpowiednio przepisy o posiadaniu rzeczy (art. 352 § 1 k.c.).

Wobec powyższego zasadne okazało się więc rozważenie kwestii istnienia takiej podstawy prawnej owego władania nieruchomością, w tym przede wszystkim podniesionego przez pozwanych **zarzutu zasiedzenia służebności odpowiadającej swą treścią służebności przesyłu**.

Służebność przesyłu została wprowadzona do polskiego systemu prawa 3 sierpnia 2008 roku ustawą z dnia 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2008 r., Nr 116, poz. 731), jednak, co do okresu poprzedzającego tę datę, stan korzystania z gruntu w celach przesyłowych uznaje się za posiadanie służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu. Wówczas do tego rodzaju stosunków mogły znaleźć zastosowanie przepisy o służebnościach gruntowych (tak SN w uchwale z dnia 17 stycznia 2003 r., III CZP 79/02, OSNC 2003/11/142, Prok.i Pr.-wkł. 2003/4/36, Biul.SN 2003/1/6, M.Prawn. 2003/13/608).

Zgodnie z dyspozycją art. 292 k.c. w zw. z art. 305⁴ k.c. służebność przesyłu może być nabyta przez zasiedzenie tylko w wypadku, gdy polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia. W takim przypadku odpowiednie zastosowanie mają przepisy o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie. Pojęcie służebności przesyłu zostało wprowadzone do kodeksu cywilnego ustawą o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw z dnia 30 maja 2008 r. (Dz.U. Nr 116, poz. 731), która weszła w życie 3 sierpnia 2008 r.

Sąd Najwyższy w szeregu orzeczeń przyjął dopuszczalność zasiedzenia służebności przesyłu na gruncie prawnym obowiązującym przed 3 sierpnia 2008 r., jednakże koniecznym wymogiem ustawowym jest posiadanie samoistnej służebności przez określony czas.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 5 lipca 2012 r. w sprawie IV CSK 606/11 (Legalis) dopuszczalne jest przed prawnym uregulowaniem służebności przesyłu nabycie przez zasiedzenie przez podmiot prowadzący przedsiębiorstwo służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu (podobnie Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 7 października 2008 r. w sprawie III CZP 89/08).

W uchwale z dnia 22 maja 2013 r. w sprawie CZP 18/13 (Legalis) Sąd Najwyższy potwierdził ponownie, iż przed wejściem w życie art. 305^{((1))} k.c. – 305^{((4))} k.c. było dopuszczalne nabycie w drodze zasiedzenia na rzecz przedsiębiorcy służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu. Okres występowania na nieruchomości stanu faktycznego odpowiadającego treści służebności przesyłu przed wejściem w życie art. 305^{((1))} k.c. – 305^{((4))} k.c. podlega doliczeniu do czasu posiadania wymaganego do zasiedzenia tej służebności.

Reasumując powyższe zarówno służebność gruntowa jak i służebność przesyłu mogą stanowić przedmiot zasiedzenia. Do tego rodzaju stosunków prawnorzeczowych znajdują, więc odpowiednie zastosowanie przepisy art. 172, art. 173, art. 175 i art. 176 k.c. Posiadanie służebności jest określane niekiedy, jako „cień” służebności (tak jak posiadanie samoistne jest „cieniem” własności”) – polega na korzystaniu z cudzej nieruchomości w zakresie służebności określonego rodzaju, czyli korzystanie z gruntu w takim zakresie i w taki sposób, w jaki czyniłaby to osoba, której przysługuje służebność.

Ustanowienie jak i stwierdzenie na rzecz przedsiębiorcy w drodze zasiedzenia takiej służebności nie wymaga oznaczenia nieruchomości władnącej. Jednak w przypadku orzekania przez sąd przed wejściem w życie nowelizacji Kodeksu cywilnego, wprowadzającej z dniem 3 sierpnia 2008 r. ustawową regulację służebności przesyłu przedmiotem zasiedzenia przez przedsiębiorcę może być tylko służebność gruntowa o treści odpowiadającej służebności przesyłu, a nie służebność przesyłu. Jeżeli więc termin prowadzący do nabycia służebności w drodze zasiedzenia upłynął przed 3 sierpnia 2008 r., to sąd stwierdza nabycie służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu, jeżeli zaś okres zasiedzenia upływa po tej dacie, to sąd stwierdza nabycie służebności przesyłu. W niniejszej sprawie termin konieczny do zasiedzenia służebności upłynął przed wskazaną datą – 3 sierpnia 2008 r., a zatem w niniejszej sprawie można jedynie rozważać nabycie służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu.

Przytoczony przepis art. 292 k.c. jest szczególnym przepisem, w którym ustawodawca w sposób wyraźny dopuszcza możliwość nabycia służebności gruntowej przez zasiedzenie. W przepisie tym została sformułowana specyficzna przesłanka zasiedzenia służebności gruntowej, a w pozostałym zakresie odpowiednie zastosowanie ma regulacja nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie. W związku z wyjątkowym charakterem art. 292 k.c. powinien być on interpretowany restryktywnie zgodnie z zasadą *exceptiones non sunt extendandae*.

Konkludując powyższe przesłankami nabycia służebności gruntowej przez zasiedzenie są:

- 1) nieprzerwane posiadanie służebności przez właściciela nieruchomości władnącej;
- 2) korzystanie z trwałego i widocznego urządzenia na nieruchomości, która w wyniku nabycia służebności gruntowej przez zasiedzenie stanie się nieruchomością obciążoną;
- 3) upływ czasu, którego długość zależy od dobrej lub złej wiary tego, kto uzyskał posiadanie służebności gruntowej.

Powyższe przesłanki muszą być spełnione kumulatywnie.

W niniejszej sprawie w ocenie Sądu powyższe przesłanki są spełnione łącznie i doszło do zasiedzenia służebności przesyłu przez pozwanego w zakresie urządzeń, które są bez wątpienia trwałymi i widocznymi urządzeniami w postaci dwóch napowietrznych linii energetycznych 110 kV. Została także spełniona przesłanka upływu czasu, nawet przy przyjęciu złej wiary, jako że linie zostały posadowione w 1972 r. i trzydziestoletni okres upłynął najpóźniej z końcem 2002 r.

Przyjmuje się, że korzystanie przez posiadacza służebności z zainstalowanych na gruncie trwałych i widocznych urządzeń, stanowi dla właściciela tej nieruchomości wyraźne ostrzeżenie przed działaniem posiadacza służebności, który korzystając z takich urządzeń może doprowadzić do uzyskania odpowiedniej służebności. Dlatego też długotrwałe tolerowanie przez właściciela nieruchomości takich działań uznaje się za usprawiedliwiające usankcjonowanie ukształtowanego i stabilnego stanu faktycznego przez obciążenie danej nieruchomości służebnością. Dla przyjęcia posiadania służebności w zupełności wystarcza, by ingerencja przedsiębiorcy przesyłowego w nieruchomość ograniczała się do posadowienia czynnego urządzenia „nad” powierzchnią gruntu, tak jak to ma miejsce w tym przypadku. W takiej sytuacji posiadanie służebności będzie wyrażało się dodatkowo we wchodzeniu na grunt obciążony w celu usuwania awarii lub konserwacji linii (tak Grzegorz Matusik [w:] Własność urządzeń przesyłowych a prawa do gruntu, Warszawa 2011, str. 386).

W kwestii kwalifikacji władztwa nad nieruchomością cudzą w zakresie odpowiadającym treści służebności gruntowej, Sąd Najwyższy w licznych orzeczeniach wskazywał, że „nie ma żadnych podstaw do przyjęcia, iż posiadanie służebności przesyłowej przez przedsiębiorstwo państwowe przed dniem wejścia w życie ustawy nowelizującej kodeks cywilny z 1989 r. nie było posiadaniem w rozumieniu art. 352 § 1 k.c. i nie mogło prowadzić do zasiedzenia” (postanowienie SN z dnia 17 grudnia 2008 r., I CSK 171/08, OSNC 2010, nr 1, poz. 15)

Możliwość zasiedzenia w niniejszej sprawie nie stoi zatem w sprzeczności z obowiązującą do dnia 1 lutego 1989 roku zasadą jednolitego funduszu własności państwowej wyrażoną przepisem art. 128 k.c. Przedsiębiorstwa państwowe wówczas jedynie wykonywały zarząd mieniem państwowym, czyniły to w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa, a w konsekwencji – będąc zaledwie dzierżycielami – mogły jedynie nabyć prawo rzeczowe do jednolitego funduszu własności państwowej. Nie ulega jednak wątpliwości, że dostarczanie przez państwowe przedsiębiorstwa energetyczne energii elektrycznej oraz budowa i konserwacja urządzeń do tego służących było wykonywane w ramach działalności gospodarczej państwa, a więc w ramach dominium, a nie w ramach uprawnień władczych (imperium). Objęcie we władanie nieruchomości powódki nastąpiło, zatem w sferze dominium, czyli wykonywania przez państwo zadań gospodarczych, nie zaś w sferze imperium (tak SN w uzasadnieniu wyroku z dnia 31 maja 2006 r., IV CSK 149/05, LEX nr 258681 oraz w uzasadnieniu postanowienia z dnia 13 października 2011 r., V CSK 502/10, LEX nr 1096048). W konsekwencji uznaje się, że jeżeli po 1 lutego 1989 roku doszło do przeniesienia posiadania służebności na rzecz przedsiębiorcy przesyłowego, może on wówczas – na zasadzie art. 176 § 1 k.c. – doliczyć okres posiadania poprzednika (tak SN w postanowieniu z dnia 25 stycznia 2006 r., I CSK 11/05, LEX nr 181257 oraz w uzasadnieniu postanowienia z dnia 13 października 2011 r., V CSK 502/10, LEX nr 1096048, Biul.SN 2006/5/11, tak również Gerard Bieniek [w:] Urządzenia przesyłowe, Problematyka prawna, Warszawa 2008, str. 77 – 78).

Sąd Okręgowy w pełni podziela przytoczone zapatrywanie, którego skutkiem - wobec upływu wymaganego okresu zasiedzenia - jest przyjęcie w niniejszej sprawie koncepcji nabycia przez stronę pozwaną służebności na gruncie powódki, przez jej zasiedzenie.

Zasiedzenie jest instytucją prowadzącą do nabycie prawa na skutek upływu czasu. Umożliwia ono, sankcjonując stan faktyczny, usunięcie długotrwałej niezgodności pomiędzy stanem prawnym a stanem posiadania. Na skutek zasiedzenia, które następuje ex lege, dotychczasowy uprawniony traci swoje prawo, a nabywca uzyskuje je niezależnie od niego.

Skoro nabycie służebności gruntowej jak i służebności przesyłu przez zasiedzenie ma charakter pierwotny, nieodpłatny i następuje z mocy samego prawa z upływem ostatniego dnia terminu zasiedzenia, właścicielowi nieruchomości, przez którą przebiegają linie energetyczne nie przysługuje roszczenie z art. 224 k.c. i 225 k.c. o wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z nieruchomości za okres poprzedzający datę zasiedzenia służebności przesyłu czy gruntowej. (podobnie Sąd Apelacyjny w Łodzi w Ł. w wyroku z dnia 30 września 2013 r. w sprawie I ACa 425/13 - OSA w Ł. nr (...)).

Ponieważ zostały spełnione wszystkie przesłanki z art. 172 k.c. w zw. z 292 k.c. prowadzące do nabycia służebności przesyłu w drodze zasiedzenia najpóźniej z końcem roku 2002, a pozwani wykazali nabycie uprawnień do korzystania z nieruchomości powódki w zakresie odpowiadającym służebności przesyłu, wszystkie trzy powództwa o zapłatę

wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z jej nieruchomości dotyczące wszystkich wskazanych przez nią działek należało uznać za bezzasadne.

Podkreślić przy tym trzeba, iż w rozpoznawanej sprawie objęcie przez poprzedników prawnych pozwanych w posiadanie nieruchomości stanowiącej własność poprzedników prawnych powódki, w zakresie odpowiadającym służebności przesyłu, nastąpiło na podstawie ostatecznych decyzji administracyjnych wydanych przez Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Ł., Prezydium Dzielnicowej Rady Narodowej w Ł. oraz Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Ł.. Przedmiotowe decyzje nie zostały podważone ani przez poprzedników prawnych powódki, ani przez samą powódkę do chwili obecnej, a zatem funkcjonują one w obrocie prawnym i są wiążące w postępowaniu cywilnym. Bez znaczenia pozostaje fakt, iż pozwani nie dysponują dowodem doręczenia przedmiotowych decyzji poprzednikom prawnym powódki. Zarzut taki mógłby być podniesiony jedynie w postępowaniu administracyjnym, nie zaś w niniejszej sprawie, w której przesłanką oceny zarzutu zasiedzenia jest ostateczna decyzja administracyjna, nie podważona we właściwym trybie. F. R. (2) jako ówczesny właściciel nieruchomości podejmował starania o zmianę przebiegu tych linii, a zatem musiał znać treść tych decyzji. Okoliczność istnienia **ostatecznej decyzji administracyjnej wydanej w trybie art. 35 ustawy z dnia 12 marca 1958 roku o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości** (Dz. U. 1961/18/94) sama w sobie przesądza zresztą o bezzasadności powództwa w całości. Należy bowiem zważyć, iż (bez względu na kwestie zasiedzenia służebności i przedawnienia roszczeń) poprzednicy prawni strony pozwanej posiadali tytuł prawny umożliwiający im nie tylko budowę, ale i eksploatację linii energetycznej. Czyni to bezzasadnym roszczenie o wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z nieruchomości powódki, skoro istniała i istnieje podstawa prawna do takiego korzystania, a także roszczenie odszkodowawcze, skoro pozwanym nie można przypisać bezprawności przy budowie lub eksploatacji linii energetycznej.

Strona powodowa we wszystkich trzech wytoczonych powództwach domagała się także zasądzenia od pozwanych odpowiednich kwot tytułem **bezpodstawnego wzbogacenia** na podstawie art. 405 k.c., zgodnie z dyspozycją którego, kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości. Sąd analizując ustalony stan faktyczny nie stwierdził istnienia przesłanek odpowiedzialności pozwanych. Przede wszystkim strona pozwana dysponowała tytułem prawnym do korzystania z nieruchomości powódki w zakresie eksploatacji linii energetycznej. Ponadto, powódka wbrew ciężącemu na niej obowiązkowi, nie wykazała istnienia po stronie pozwanych przede wszystkim jakichkolwiek korzyści majątkowych, które mieliby ewentualnie uzyskać jej kosztem.

Stosownie bowiem do treści przepisu art. 232 k.p.c. strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Aczkolwiek sąd może dopuścić dowód nie wskazany przez stronę (zdanie drugie art. 232 k.p.c.), jednak rzeczą sądu nie jest zarządzenie dochodzenia w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. To na strony ustawodawca w myśl art. 3 k.p.c. nałożył obowiązek przedstawiania dowodów i to na stronie – zgodnie z przepisem art. 6 k.c. – ciąży ciężar udowodnienia faktu, z którego wywodzi ona skutki prawne. W ocenie Sądu w przedmiotowej sprawie nie zachodziła żadna z okoliczności nakładająca na sąd obowiązek przejścia inicjatywy dowodowej – ciężącej na stronie powodowej. Sąd nie znalazł zatem podstaw do uwzględnienia żądań powódki w tym zakresie, uznając je za niezasadne i w żadnej mierze nieudowodnione.

Uwzględniając powyższe, Sąd rozpoznając niniejszą sprawę z powództwa B. K. przeciwko (...) S.A. w (...) S.A. w L. o zapłatę 135.000 zł oddalił żądanie powódki w całości w zakresie wszystkich roszczeń w stosunku do obu pozwanych, o czym orzekł w punkcie I.1. sentencji wyroku.

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd rozpoznając sprawę z powództwa B. K. przeciwko (...) S.A. w (...) S.A. w L. o zapłatę 155.000 zł (prowadzoną początkowo pod sygnaturą II C 1489/10, a następnie połączoną z niniejszą sprawą), oddalił żądanie powódki w całości w zakresie wszystkich roszczeń w stosunku do obu pozwanych, o czym orzekł w punkcie II.1. sentencji wyroku.

Uwzględniając przytoczone powyżej rozważania, Sąd rozpoznając sprawę z powództwa B. K. przeciwko (...) S.A. w (...) S.A. w L. o zapłatę 130.000 zł (prowadzoną początkowo pod sygnaturą II C 1517/10, a następnie połączoną z niniejszą sprawą), oddalił żądanie powódki w całości w zakresie wszystkich roszczeń w stosunku do obu pozwanych, o czym orzekł w punkcie III.1. sentencji wyroku.

Powódka przegrała sprawę w całości we wszystkich trzech sprawach, jednakże Sąd uznał, że w tym przypadku znajduje zastosowanie przepis art. 102 k.p.c. i przewidziana w nim zasada słuszności, zgodnie z którą w wypadkach szczególnie uzasadnionych Sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej kosztami w ogóle. Powódka dochodziła swoich roszczeń w dobrej wierze, zmierzając do zaspokojenia swoich interesów w sposób przewidziany przez przepisy prawa. W momencie wystąpienia na drogę sądową żądania powódki nosiły cechy wiarygodności i na pewno nie można było określić ich mianem oczywiście bezpodstawnych. Wszystkie te okoliczności uzasadniały potraktowanie przypadku powódki jako szczególnego. Z tych przyczyn Sąd orzekł o nieobciążaniu B. K. obowiązkiem zwrotu kosztów procesu we wszystkich trzech sprawach połączonych w jedną i rozpoznanych pod niniejszą sygnaturą II C 1444/10.